

EMPOWER – Rannsóknir

Kortlagning upphafsstöðunnar: Hver er raunveruleg staða kynjajafnréttis í upplýsinga- og samskiptatækni?

Kæru samstarfsaðilar og hagsmunaaðilar,

Nú þegar fyrsta ári **EMPOWER** verkefnisins er lokið er okkur ánægja að deila þeim árangri sem náðst hefur í að draga úr kynjamun innan upplýsinga- og samskiptatækni (UT/ICT) með þjálfun kennara og þátttöku fyrirmynda (role models).

Rannsóknir og gagnagrunnur

Til að byggja upp traustan grunn fyrir árangursríkar aðgerðir höfum við náð nokkrum mikilvægum rannsóknaráföngum:

- **Víðtæk gagnaöflun:** Safnað var **633 svörum frá kennurum og fræðsluaðilum** í samstarfslöndunum til að greina helstu hindranir í jafnrétti innan upplýsinga- og samskiptatæknimenntunar.
- **Sérhæfðar rannsóknir:** Kortlagning á vistkerfinu í Frakklandi var framkvæmd auk rannsóknar á samspili gervigreindartækja og jafnréttis í menntun.
- **Vísindalegar birtingar: Mythoria Framework** (gervigreindarstutt nám) hefur verið birt og ný vísindagrein um tilbúin gögn sem byggja á stórum mállíkönum (LLM) og hlutdrægni gervigreindar er í undirbúningi.

Helsta niðurstaðan: Árangur byggist á hagnýtum stuðningi við kennara, því að efla sjálfstraust þeirra og nýta raunverulegar fyrirmyndir.

Samstarfsaðilar notuðu sameiginlega kortlagningarfylki sem byggðist á sex þáttum:

(A) stefnumótun og lagaumgjörð, **(B)** skuldbindingar stofnana, **(C)** samþætting í námskrár, **(D)** menntun kennara og UT/ICT-kennara, **(E)** áskoranir og gloppur, **(F)** góðar starfsvenjur og ráðleggingar.

Gögn voru fengin með heimildarannsóknum, greiningu á stefnumótun, greiningu á námskrám og skráningu stofnanaverkefna og góðra starfsvenja. Til að bera saman kennaramenntunarkerfi var innihald um kynjajafnrétti í kennaranámi á sviði UT/STEM flokkað sem **skyldubundið, valfrjálst eða ekki til staðar**.

Í öllum samstarfslöndum skráði verkefnið:

- **54 námskrár** (kennaranám eða UT-tengd nám);
- **57 stofnanaverkefni** (þar á meðal jafnréttisáætlanir og tengdar aðgerðir);

- **30 góðar starfsvenjur.**

Í heild jafngildir þetta um **93%** af fyrirhuguðum magnbundnum markmiðum kortlagningarinnar.

Helstu niðurstöður

1. Sterkur stefnumótunargrunnur en misjöfn áhrif í kennslustofunni.

Öll samstarfslönd sýna sterka samræmingu við evrópskar jafnréttisreglur í lögum og stefnum. Hins vegar er framkvæmd þeirra mismunandi og veikist oft þegar kemur að daglegri kennslu.

2. Kennaramenntun er helsti flöskuhálsinn.

Kynjameðvituð kennslufræði er oft valfrjáls, brotakennd eða bundin einstökum verkefnum og kennslufræði UT samþættir sjaldan jafnréttissjónarmið á kerfisbundinn hátt.

3. Kynjasjónarmið vantar að mestu í kennaranám á sviði UT.

Af þeim **54 grunnkennaranámsleiðum (ITE)** sem voru greindar:

- um **2%** innihalda skyldubundinn þátt um kynjajafnrétti;
- **31%** innihalda valfrjálst efni;
- **67%** innihalda ekkert auðþekkjanlegt efni um kynjajafnrétti.

4. Mörg verkefni eru til staðar en eftirfylgni beinist oft fyrst og fremst að formlegu samræmi.

Margar stofnanir hafa innleitt áætlanir og aðgerðir, en eftirfylgni beinist gjarnan að framkvæmd verkefna frekar en mælanlegum breytingum, svo sem þátttöku, viðhorfum, samskiptum í kennslustofunni og námsárangri.

5. Símenntun er oft valfrjáls og háð verkefnafjármögnun.

Þjálfun tengd jafnrétti í upplýsinga- og samskiptatækni er yfirleitt valfrjáls og byggir á utanaðkomandi fjármögnun, sem takmarkar útbreiðslu hennar og sjálfbærni.

Hvað þýðir þetta fyrir EMPOWER?

EMPOWER staðfestir sameiginlegt mynstur víða um Evrópu: sterk stefnumótandi skuldbinding, en viðvarandi bil á milli stefnu og framkvæmdar, sérstaklega í kennaramenntun og kennslufræði upplýsinga- og samskiptatækni.

Kortlagningin gerir okkur nú kleift að færa verkefnið frá rannsókn yfir í framkvæmd með því að efla hæfni kennara með hagnýtum stuðningi og þróa árangursmiðaða eftirfylgni, þannig að inngildandi kennsla í upplýsinga- og samskiptatækni verði sjálfsagður hluti af skólastarfi en ekki einstök verkefni.

Á komandi ári færum við okkur frá rannsóknum yfir í framkvæmd:

- Reynsluinnleiðing kennaraþjálfunar fyrir inngildandi námsumhverfi í upplýsinga- og samskiptatækni.
- Aukin þátttaka fyrirmynda til að sýna fjölbreyttar starfsleiðir.
- Dýpra samstarf við stefnumótendur til að tryggja langtíma sjálfbærni verkefnisins.

Við þökkum ykkur fyrir áframhaldandi stuðning og skuldbindingu við að efla inngildandi menntun á sviði upplýsinga- og samskiptatækni.

Með bestu kveðju,

EMPOWER-samstarfshópurinn